

LANDSTINGSREVISIONEN

Granskning av redovisad måluppfyllelse i årsredovisningen för år 2015

Rapport nr 29/2015

April 2016
Richard Norberg, revisionskontoret
Diarienummer: REV 38:7-2015

Innehåll

1. SAMMANFATTANDE ANALYS	3
1.1. REKOMMENDATIONER	3
2. BAKGRUND	4
2.1. IAKTTAGELSER I 2014 ÅRS GRANSKNING	4
2.2. REVISIONSFRÅGOR OCH REVISIONSKRITERIER	4
2.3. AVGRÄNSNING, METOD OCH DISPOSITION	4
3. RESULTAT AV GRANSKNINGEN	5
3.1. ARBETET MED ÅRSREDOVISNINGEN	5
3.2. LANDSTINGSSTYRELSENS SAMLADE ANALYS	6
3.3. FULLMÄKTIGES ÖVERGRIPANDE MÅL.....	7
3.4.1 Landstingsstyrelsen som nämnd.....	7
3.4.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden.....	8
3.4.3 Nämnden för funktionshinder och habilitering	8
3.4.4 Samverkansnämnden.....	9
3.4.5 Nämnderna för folkhälsa och primärvård	9
3.4.6 Patientnämnden	10
3.4.7 Styrelsen för Vindelns och Storumans folkhögskolor.....	10
3.4.8 Kostnämnden i Lycksele.....	11
3.4.9 Måltidsnämnden i Skellefteå	11
5. UPPFÖLJNING AV 2014 ÅRS REKOMMENDATIONER	11
4. SVAR PÅ REVISIONSFRÅGOR	12
4.1 REKOMMENDATIONER	14

1. Sammanfattande analys

Positivt är att landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för funktionshinder och habilitering och nämnden för folkhälsa och primärvård för Skellefteå- och Norsjöområdet i hög grad utvecklat sina redovisningar av måluppfyllelsen i jämförelse med tidigare år. Det underlättar för landstingsstyrelsen när den i årsredovisning ska bedöma om resultatet för styrelser och nämnder är tillräckligt i förhållande till fullmäktiges övergripande mål. Patientnämnden har sedan tidigare år en tillfredsställande redovisning av sin måluppfyllelse.

Negativt är att flera av de övriga styrelserna och nämnderna inte har en tillräckligt utvecklad redovisning för att man ska kunna bedöma om deras resultat är förenligt med fullmäktiges mål. Negativt är också att landstingsstyrelsen inte gör någon samlad bedömning om de redovisade resultaten är tillräckliga. I årsredovisningen återger landstingsstyrelsen de resultat som styrelser och nämnder redovisat i sina årsrapporter men bedömer själv inte om de redovisade resultaten är tillräckliga.

Av årsredovisningen framgår att hälso- och sjukvårdsnämnden hade väsentliga avvikelser inom mål för ekonomi, tillgänglighet och personal. För år 2015 redovisade nämnden ett underskott med 198 miljoner kronor vilket var en avvikelse med -5 procent i förhållande till budget. Även kostnämnden i Lycksele redovisade ett stort underskott i förhållande till budget. Underskottet för kostnämnden uppgick till knappt 2,9 miljoner kronor vilket var en budgetavvikelse med -7,8 procent. Vår bedömning är att varken hälso- och sjukvårdsnämnden eller kostnämnden hade en tillräcklig måluppfyllelse. Svag måluppfyllelse hade också landstingsstyrelsen och nämnden för funktionshinder- och habilitering. Landstingsstyrelsen redovisade en avvikelse mot budget med -42 miljoner kronor vilket motsvarade -1,4 procent. Nämnden för funktionshinder och habilitering hade ett underskott med 2 miljoner kronor som var en avvikelse i förhållande till budget med -2,5 procent. Av årsredovisningen framgår att landstingsstyrelsen och nämnden för funktionshinder- och habilitering inte heller uppnådde flera andra mål som de beslutat om för år 2015.

1.1. Rekommendationer

Med utgångspunkt av iakttagelserna i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Verka för att övriga styrelser och nämnder säkerställer att samtliga av deras mål är mätbara och uppföljningsbara.
- Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Bedömningarna ska kunna verifieras med hjälp av att resultat redovisas i förhållande till mätbara mål. Redovisningen av måluppfyllelsen ska göras i relation till fullmäktiges mål.
- Gör egna bedömningar av i vilken grad övriga styrelser och nämnder uppfyllt fullmäktiges övergripande mål.
- Säkerställ att det finns formellt beslutade regler och rutiner som beskriver hur arbetet med årsredovisningen ska gå till.

2. Bakgrund

Utifrån fullmäktiges beslut om inriktning och budget har landstingsstyrelsen som styrelse ansvar att leda och samordna landstingets angelägenheter. Med hjälp av årsredovisning ska styrelsen återrapportera resultatet till fullmäktige. Enligt kommunallagen ska styrelsens förvaltningsberättelse innehålla en utvärdering om målen uppnåtts. Revisorerna har i uppdrag att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten har bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

2.1. Iakttagelser i 2014 års granskning

Revisorerna bedömde att landstingsstyrelsens redovisning av måluppfyllelsen i årsredovisningen 2014 inte var tillräckligt utvecklad. Ett grundläggande problem var att landstingsstyrelsen och flera av övriga styrelser och nämnder i alltför liten utsträckning hade beslutat om mätbara mål. För flera av styrelserna och nämnderna saknades underlag för att man skulle kunna bedöma måluppfyllelsen. Bristerna i underlagen medförde svårigheter för styrelsen att följa upp och redovisa resultatet i förhållande till fullmäktiges mål. Med utgångspunkt av iakttagelser i granskningen lämnade revisorerna följande rekommendationer till landstingsstyrelsen:

- Säkerställ att samtliga mål för det egna verksamhetsområdet är mätbara och uppföljningsbara.
- Verka för att övriga styrelser och nämnder säkerställer att samtliga av deras mål är mätbara och uppföljningsbara. Mål som inte är relevanta bör tas bort eller omformuleras.
- Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Bedömningarna ska kunna verifieras med hjälp av att resultat redovisas i förhållande till mätbara mål. Redovisningen av måluppfyllelsen ska göras i relation till fullmäktiges mål.

2.2. Revisionsfrågor och revisionskriterier

Granskningen är inriktad mot hur landstingsstyrelsen i förvaltningsberättelsen för år 2015 redogör för styrelser och nämnders resultat i förhållande till fullmäktiges mål.

- Har landstingsstyrelsen i förvaltningsberättelse bedömt genomförd verksamhet i förhållande till fullmäktiges övergripande mål?
- Kan landstingsstyrelsen med hjälp av redovisningen i förvaltningsberättelsen verifiera dessa bedömningar?
- Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer för år 2014?

Kommunallagen och fullmäktiges anvisningar ligger till grund för granskningens slutsatser och bedömningar.

2.3. Avgränsning, metod och disposition

Granskningen omfattar inte frågorna om årsbokslutet är upprättat i enlighet med Lagen om kommunal redovisning samt ger en rättvisande bild av landstingets resultat och ställning. Granskningen omfattar inte heller frågan om

landstinget har nått fullmäktiges finansiella mål. För svar på dessa frågor hänvisar vi till den granskning som EY (Ernst & Young) genomfört av bokslutet (30/2015).

Granskningen är genomförd med hjälp av dokumentationsstudie av landstingsstyrelsens årsredovisning. Landstingsdirektören, chefen för staben för planering och styrning och samordnare för arbetet med årsredovisningen har getts möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast.

Rapporten inleds med en översiktlig genomgång av hur anvisningarna var utformade för arbetet med beredningen av årsredovisningen för år 2015. Därefter följer avsnitt där vi granskar hur landstingsstyrelsen redovisar sina bedömningar av måluppfyllelsen. I anslutning till varje avsnitt lämnar vi kommentarer till landstingsstyrelsens redovisning. Rapporten avslutas med svar på revisionsfrågor och förslag på rekommendationer till landstingsstyrelsen.

3. Resultat av granskningen

3.1. Arbetet med årsredovisningen

Landstingsstyrelsen gav i sin verksamhetsplan för år 2015 direktiv till övriga styrelser och nämnder om formerna för arbetet med landstingets årsredovisning. Enligt direktiven skulle samtliga styrelser och nämnder följa upp de egna verksamheterna mot bakgrund av:

- Gällande lagstiftning och föreskrifter.
- Fullmäktiges mål.
- De mål som styrelser och nämnder beslutat om i sina verksamhetsplaner.

I december 2015 (VLL 2567-2015) skickade landstingsstyrelsens ordförande och landstingsdirektören ut anvisningar om när övriga styrelser och nämnder skulle lämna sina underlag till landstingsstyrelsen. Av anvisningarna framgick vilka avsnitt som skulle ingå i underlagen. I en bilaga till anvisningarna fanns en mall som styrelser och nämnder skulle använda för sina årsrapporter.

I 2013 års granskning rekommenderade revisorerna landstingsstyrelsen att säkerställa att det fanns en formellt beslutad processbeskrivning med regler och rutiner för hur underlagen till årsredovisningen skulle beredas. Under arbetet med granskningen för år 2014 tog vi del av en rutinbeskrivning för arbetet med beredningen av årsredovisningen. Denna rutinbeskrivning var dock inte publicerad i landstingets ledningssystem eller i landstingets diarium. Inte heller av minnesanteckningar från landstingsdirektörens ledningsgrupp (ELG) gick det att verifiera att rutinbeskrivningen var formellt beslutad. 2015 års granskning visar att det ännu inte fanns formellt beslutade rutinbeskrivningar. Inte heller gick det att hitta någon sådan rutinbeskrivning i landstingets ledningssystem eller diarium.

Vår kommentar

Granskningen visar att det på politisk nivå fanns anvisningar för hur arbetet med beredningen av årsredovisningen skulle gå till. På tjänstemannanivå var

inte rutinerna beslutade. Vi rekommenderar landstingsstyrelsen att säkerställa att det i landstingets ledningssystem finns en formellt beslutad processbeskrivning med regler och rutiner för hur underlagen till årsredovisningen ska beredas. Reglerna och rutinerna bör vara diarieförda och publicerade i landstingets ledningssystem.

3.2. Landstingsstyrelsens samlade analys

I årsredovisningen finns ett avsnitt med landstingsstyrelsens samlade analys av resultatet för landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och habilitering. Landstingsstyrelsen konstaterar att de tre nämnderna tillsammans uppnått knappt hälften av sina mål. Landstingsstyrelsen redovisar att de tre nämnderna har svag måluppfyllelse inom målområdena "Hälsofrämjande arbetsplats och attraktiv arbetsgivare", "God vård" och "God hushållning".

I den samlade analysen redogör landstingsstyrelsen också för landstingets ekonomiska resultat. Av årsredovisningen framgår att landstinget, efter balanskravsutredning, hade ett positivt resultat på 4 miljoner kronor. I förhållande till budget redovisade landstinget ett underskott med 112 miljoner kronor. Verksamheterna hade enligt årsredovisningen ett underskott i förhållande till budget med 242 miljoner kronor. I den samlade analysen uppgav landstingsstyrelsen att verksamheternas underskott främst berodde på ökade kostnader för personal och utomlänsvård och att regionintäkterna hade minskat.

Under ett ekonomiavsnitt längre bak i årsredovisningen redogjorde landstingsstyrelsen mer detaljerat för det ekonomiska resultatet. Landstingsstyrelsen konstaterade att verksamheternas underskott skulle ha varit betydligt större om landstinget för år 2015 inte fått tillfälliga budgetförstärkningar i form av retroaktiv ersättning för regionvård, utbetalning från AFA Försäkring och uppbokade pensionskostnader. Landstingsstyrelsen beskrev att det fanns kostnader inom hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområde som var svåra att påverka på kort sikt. Det rörde sig om kostnader för inhyrd personal, åtgärder med anledning av sjuka hus, utomlänsvård samt minskade intäkter för regionvård. Landstingsstyrelsen bedömde i årsredovisningen att merkostnaderna inom dessa områden för år 2015 uppgick till ca 200 miljoner kronor.

När det gällde övriga styrelser och nämnder så uppgav landstingsstyrelsen att de i sina årsrapporter redovisat att de genomfört huvuddelen av planerade aktiviteter men att alla inte uppnått sina budgetmål. Mer detaljerade uppgifter redovisade landstingsstyrelsens under andra avsnitt i årsredovisningen (se mer under avsnitt 3.4 i denna rapport).

Därutöver redogjorde landstingsstyrelsen översiktligt för hur hälsoläget i länet var i förhållande till visionen att Västerbotten år 2020 ska ha världens bästa hälsa och friskaste befolkning. Landstingsstyrelsen uppgav att 16 av 19 indikatorer visade på förbättrade eller oförändrade resultat i förhållande till år 2014. För 9 indikatorer låg Västerbotten på eller över genomsnittet i Sverige. Landstingsstyrelsen gick igenom olika indikatorer och bedömde sammanfattningsvis att västerbottningarna i stort hade goda hälsovanor. De mått som man använde för att mäta hälsan visade enligt landstingsstyrelsen

dock inte på lika positivt resultat. Landstingsstyrelsen bedömde att man för att uppnå visionen behövde arbeta med följande utmaningar:

- Öka medellivslängden.
- Minska riskkonsumtion av alkohol bland kvinnor.
- Förbättra den självs kattande hälsan hos män och kvinnor.

Vår kommentar

Landstingsstyrelsens redovisning av den samlade måluppfyllelsen år 2015 har utvecklats något i förhållande till tidigare år. I högre grad än tidigare kommenterar landstingsstyrelsen inom vilka målområden landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och nämnden för funktionshinder och rehabilitering redovisar avvikelser. Vi bedömer dock att den samlade analysen är för översiktlig. Vi anser att landstingsstyrelsen i den samlade analysen mer ingående borde ha kommenterat framför allt hälso- och sjukvårdsnämndens avvikelser inom mål för ekonomi, tillgänglighet och personal. Även för landstingets mindre nämnder är redovisningen för översiktlig.

En annan svaghet i årsredovisningen är att landstingsstyrelsen inte gör några bedömningar om måluppfyllelsen för styrelser och nämnder är tillräcklig för att landstingsstyrelsen ska anse att fullmäktiges övergripande mål är uppfyllda. Landstingsstyrelsen redovisar t.ex. att hälso- och sjukvårdsnämnden uppnår 10 av sina 27 egna mål. Landstingsstyrelsen gör dock ingen bedömning om det resultatet är tillräckligt i förhållande till fullmäktiges övergripande mål.

Vi är positiva till att styrelsen tagit hjälp av diagram för att redovisa måluppfyllelsen för hälsoindikatorerna. Vi är också positiva till att styrelsen kommenterar svaga och starka områden samt uppger inom vilka områden det finns risk att visionen om världens bästa hälsa och friskaste befolkning inte nås år 2020

3.3. Fullmäktiges övergripande mål

3.4.1 Landstingsstyrelsen som nämnd

Med utgångspunkt av fullmäktiges övergripande mål hade landstingsstyrelsen för år 2015 formulerat 23 mål. I årsredovisningen uppgav landstingsstyrelsen att den uppfyllde av 10 målen. Landstingsstyrelsen redovisade ett underskott i förhållande till budget med 42 miljoner kronor vilket motsvarande en avvikelse med -1,4 procent. Enligt styrelsen hade underskottet främst uppstått till följd av höga kostnader för köp från bemanningsföretag och sanering av sjuka hus. Landstingsstyrelsen uppgav att det behövdes fortsätta åtgärder inom personalområdet för att klara fullmäktiges mål, uppdrag och budget.

Med hjälp av en tabell redogjorde landstingsstyrelsen för måluppfyllelsen. Tabellen avslutades med avsnitt som beskrev genomförd verksamhet inom primärvården och verksamhetsområde service.

Vår kommentar

Vi är positiva till att landstingsstyrelsen gjort en översyn av sina mål. Målen är i allt väsentligt mätbara. Av vår grundläggande granskning (26/2015)

framgår att även redovisningen av måluppfyllelsen har utvecklats. För några av målen är dock redovisningen inte tillräckligt tydlig.

En svaghet i årsredovisningen är att landstingsstyrelsen inte gör någon sammantagen bedömning om positiv måluppfyllelse för 10 av 23 mål är tillräcklig för att landstingsstyrelsen ska anse att den uppfyllt fullmäktiges övergripande mål. Vi anser att måluppfyllelsen är för låg och att resultatet i flera avseenden inte är förenligt med fullmäktiges övergripande mål.

3.4.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Av årsredovisningen framgår att hälso- och sjukvårdsnämnden uppfyllde 10 av nämndens 27 mål. Med hjälp av en tabell redogör landstingsstyrelsen för nämndens måluppfyllelse. Landstingsstyrelsen hänvisar till nämndens årsrapport där nämnden beskriver att år 2015 var tufft både ekonomiskt och verksamhetsmässigt. Nämnden redovisade ett underskott mot budget på 198 miljoner kronor vilket var en avvikelse i förhållande till budget med ca -5 procent. Underskottet hade enligt årsredovisningen uppstått främst på grund av höga kostnader för utomlänsvård, minskade intäkter för regionvård och tandvård samt ökade personalkostnader.

Vår kommentar

Landstingsstyrelsen redogör för måluppfyllelsen för nämndens 27 olika mål. Landstingsstyrelsen konstaterar att nämnden uppfyllde 10 av de 27 målen men gör ingen bedömning om detta resultat är förenligt med fullmäktiges övergripande mål. Vi anser att det är en brist att landstingsstyrelsen inte lämnar en sådan bedömning i årsredovisningen.

I vår grundläggande granskning av hälso- och sjukvårdsnämnden (25/2015) har vi kommit till slutsatsen att nämnden inte hade en tillräcklig måluppfyllelse. Motiv till vår bedömning är nämndens svaga resultat för mål inom ekonomi, tillgänglighet och personal.

3.4.3 Nämnden för funktionshinder och habilitering

Landstingsstyrelsen hänvisar i årsredovisningen till nämnden för funktionshinder och habiliterings årsrapport. I sin årsrapport redovisar nämnden för funktionshinder och habilitering att den uppfyllt 14 av 22 mål. Med hjälp av en tabell redogör landstingsstyrelsen för nämndens måluppfyllelse. Av redovisningen framgår att nämnden för år 2015 redovisade ett underskott med 2,3 miljoner kronor i förhållande till budget vilket motsvarade en budgetavvikelse med -2,5 procent. I årsredovisningen finns ingen förklaring till varför budgetavvikelsen uppstått.

Vår kommentar

Vi noterar att landstingsstyrelsen inte gör någon egen bedömning om nämndens redovisade resultat är tillräckligt i förhållande till fullmäktiges mål. I vår grundläggande granskning (21/2015) har vi bedömt att nämnden för funktionshinder och habilitering inte hade en tillräckligt utvecklad redovisning av sitt resultat för att det skulle gå att värdera måluppfyllelsen för alla mål. Nämnden bedömde själv att den inte nådde flera av sina mål för år 2015. Mot bakgrund av den svaga måluppfyllelsen och att nämnden redovisade en budgetavvikelse med -2,5 procent är vår bedömning att nämnden inte hade en tillräcklig måluppfyllelse.

3.4.4 Samverkansnämnden

Landstingsstyrelsen uppger att samverkansnämnden till största del uppfyllt sina mål för år 2015. Enligt årsredovisningen har nämnden genomfört flera samråd med nationella minoriteter och verkat för att främja minoriteternas kultur, språk och kontakter med landstinget. Nämnden har också beslutat om riktlinjer för fördelning av bidrag till frivilligorganisationer samt beslutat om att fördela det bidraget. Landstingsstyrelsen redovisar att nämnden inte uppfyllt målet som handlar om att samordna beredning av motioner. Orsak till det var att det för år 2015 inte fanns någon sådan motion att samordna. Nämnden redovisade ett positivt ekonomiskt resultat för år 2015.

Vår kommentar

Av vår grundläggande granskning av samverkansnämnden (23/2015) framgår att det är svårt att bedöma nämndens resultat eftersom det saknas mätbara mål.

3.4.5 Nämnderna för folkhälsa och primärvård

I årsredovisningen har landstingsstyrelsen kommenterat måluppfyllelsen för de tre nämnderna för folkhälsa och primärvård:

- **Nämnden för Umeåregionen.** Styrelsen uppgav att nämnden till största del uppfyllt nämndens 15 aktivitetsmål. De två mål som nämnden inte uppfyllt var målet om att ha dialog med landstingets beställarfunktion och målet om att skapa nya mötesplatser för dialog. I årsredovisningen finns det också en beskrivning av vilka aktiviteter nämnden hade gjort för att uppfylla fullmäktiges uppdrag att utifrån ett medborgarperspektiv följa upp första linjens vård av barn och unga med psykisk ohälsa. I årsredovisningen kan man läsa att nämnden genomfört uppföljningen via en överenskommelse om samverkan med Umeå kommun, Brottsförebyggande rådet i Umeå kommun och folkhälsoråden. Nämnden hade också besökt hälften av alla hälsocentraler för att göra bedömningar ur ett befolkningsperspektiv. Nämnden redovisade ett överskott mot budget med 0,3 miljoner kronor.
- **Nämnden för Skellefteå- och Norsjöområdet.** Styrelsen uppgav att nämnden helt eller delvis uppfyllde 14 av 15 aktivitetsmål. Det mål som inte uppfylldes var målet att skapa en mötesplats med elevråd på gymnasieskolor. Nämnden redovisade ett ekonomiskt överskott med 0,2 miljoner kronor i förhållande till budget.

- **Nämnden för södra Lappland.** Styrelsen uppgav att nämnden uppfyllde största delen av nämndens mål. Av redovisningen framgår inte vilka mål som inte uppfylldes. Nämnden redovisade ett ekonomiskt överskott med 0,1 miljoner kronor i förhållande till budget.

Vår kommentar

I vår grundläggande granskning av de tre nämnderna (23/2015) har vi bedömt att nämnden för Skellefteå- och Norsjöområdet i allt väsentligt hade en tillfredsställande redovisning av sin måluppfyllelse i sin årsrapport. Nämnderna för Umeåregionen och södra Lappland behöver utveckla sin redovisning av måluppfyllelsen.

3.4.6 Patientnämnden

Landstingsstyrelsen uppger att patientnämnden i allt väsentligt genomfört de aktiviteter som nämnden beslutat om. I relation till fullmäktiges mål uppnår nämnden målen för "God vård", "Hälsofrämjande arbetsplatser och attraktiv arbetsgivare", "God hushållning" och "Medborgarinflytande". Inom målområdet "Bättre och jämlik hälsa" uppfylls enligt landstingsstyrelsen inte alla nämndens mål. För år 2015 redovisade patientnämnden ett överskott med 0,2 miljoner kronor i förhållande till budget.

Vår kommentar

Med stöd av vår grundläggande granskning av patientnämnden (20/2015) kan vi verifiera att landstingsstyrelsens bedömningar i årsredovisningen av måluppfyllelsen för patientnämnden är underbyggda. Av den grundläggande granskningen framgår att patientnämnden har en tillfredsställande redovisning av sin måluppfyllelse i sin årsrapport. Vi har bedömt att nämndens redovisade resultat i allt väsentligt är förenligt med fullmäktiges övergripande mål och uppdrag för nämnden.

3.4.7 Styrelsen för Vindelns och Storumans folkhögskolor

Från år 2015 leds folkhögskolorna i Vindeln och Storuman av en gemensam folkhögskolestyrelse. Tidigare låg ansvaret för respektive skola hos egna folkhögskolestyrelser. I årsredovisningen uppger landstingsstyrelsen att folkhögskolestyrelsen konstaterat att skolorna följer folkbildningsrådets och fullmäktiges mål och riktlinjer. Målet om antalet deltagarveckor var enligt årsredovisningen uppfyllt och arbetet med att samordna skolornas planer och ekonomi slutfördes under år 2015. I årsredovisningen kan man läsa att skolorna arbetade med målet "Bättre och jämlik hälsa" genom att utforma utbildningar för studiemotiverade ungdomar som inte fullgjort sin skolgång. Målen om "Ökat medborgarinflytande" och "Miljö, hållbar tillväxt och regional kraftsamling" arbetade skolorna med enligt årsredovisningen genom att samarbeta med andra aktörer och skapa mötesplatser och fungera som motorer för kulturell och ekonomisk tillväxt. Folkhögskolestyrelsen redovisade ett underskott med 0,5 miljoner kronor i förhållande till budget. Till största del var underskottet enligt årsredovisningen orsakat av problem med sjuka hus.

Vår kommentar

Av vår grundläggande granskning av folkhögskolestyrelsen (22/2015) framgår att folkhögskolestyrelsens årsrapport inte är ett tillräckligt underlag för

att kunna värdera om folkhögskolestyrelsen genomfört verksamheten i enlighet med fullmäktiges mål och uppdrag. Vi noterar att inte heller landstingsstyrelsen gör någon bedömning om folkhögskolestyrelsens resultat är tillräckligt för att uppfylla fullmäktiges övergripande mål.

3.4.8 Kostnämnden i Lycksele

Landstingsstyrelsen uppger att kostnämnden i sin årsrapport redovisat måluppfyllelse utifrån den målstruktur som är beslutad av fullmäktige i Lycksele kommun. Enligt nämndens årsrapport blev personalmålen uppfyllda och målen för miljö och hållbarhet delvis uppfyllda. Varken målen för ekonomi eller målen för hälsa uppfylldes. Enligt landstingsstyrelsens årsredovisning redovisade kostnämnden ett underskott på 2,9 miljoner kronor i förhållande till budget. Landstingsstyrelsen uppgav att underskottet uppstått på grund av minskade intäkter från landstinget och kommunen och att det behövdes åtgärder under år 2016 för att nå en ekonomi i balans.

Vår kommentar

Vår grundläggande granskning (24/2015) visar att kostnämnden har få mätbara mål. Vi har bedömt att nämnden inte hade en tillräckligt utvecklad redovisning i årsrapporten för att man skulle kunna bedöma måluppfyllelsen. Underskottet var 2,9 miljoner kronor vilket motsvarade en avvikelse med 7,8 procent i förhållande till budgeterade intäkter. Vi anser att det är en väsentlig avvikelse. Positivt är att nämnden under år 2015 vidtog åtgärder i syfte att år 2016 komma till rätta med de ekonomiska avvikelserna.

3.4.9 Måltidsnämnden i Skellefteå

Måltidsnämnden är en ny nämnd för år 2014. Landstingsstyrelsen beskriver i årsredovisningen hur nämnden arbetat med att skapa administrativa rutiner och stötta den nya gemensamma verksamheten. Enligt landstingsstyrelsen har nämnden arbetat med att ta fram utgångslägen för målstyrning. Nämnden redovisade ett underskott år 2015 på 1,6 miljoner kronor i förhållande till budget. Det motsvarade en budgetavvikelse med -4 procent. Enligt årsredovisningen hade underskottet uppstått till största del på grund av att man haft lägre intäkter än budgeterat.

Vår kommentar

Vår granskning av måltidsnämnden verifierar att nämnden under år 2015 arbetade med att utveckla verksamheten och ta fram mätbara mål för kommande år .

5. Uppföljning av 2014 års rekommendationer

I tabellen nedan har vi sammanställt svar på frågan om landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2014 års granskning. Av sammanställningen framgår att landstingsstyrelsen beslutat om mätbara mål för sitt eget ansvarsområde. Landstingsstyrelsen har dock inte i tillräcklig grad agerat för att övriga styrelser och nämnder ska besluta om mätbara mål. Landstingsstyrelsen behöver fortsätta arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen.

Rekommendationer från 2014 års granskning:	Har nämnden under år 2015 vidtagit tillräckliga åtgärder? Ja/Nej	Vår kommentar:
Säkerställt att samtliga mål för det egna verksamhetsområdet är mätbara och uppföljningsbara.	Ja	Målen är i allt väsentligt mätbara. För några av målen är dock inte redovisningen av resultatet tillräckligt tydligt.
Verka för att övriga styrelser och nämnder säkerställer att samtliga av deras mål är mätbara och uppföljningsbara. Mål som inte är relevanta bör tas bort eller omformuleras	Nej	Vissa nämnder har utvecklat sin målstyrning i jämförelse med tidigare år. Andra nämnder har inte utvecklat sin målstyrning.
Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Bedömningarna ska kunna verifieras med hjälp av att resultat redovisas i förhållande till mätbara mål. Redovisningen av måluppfyllelsen ska göras i relation till fullmäktiges mål.	Nej	Redovisningen har utvecklats för vissa styrelser och nämnder men inte för andra styrelser och nämnder. En brist i årsredovisningen är att landstingsstyrelsen inte gör några egna bedömningar av styrelsernas och nämndernas måluppfyllelse i förhållande till fullmäktiges övergripande mål.

4. Svar på revisionsfrågor

Granskningen visar att landstingsstyrelsen i årsredovisningen inte hade en tillfredsställande redovisning av om styrelser och nämnder har uppnått fullmäktiges övergripande mål år 2015. Slutsatsen bygger på de svar vi nedan redovisar på granskningens revisionsfrågor.

Svar på granskningens revisionsfrågor

Revisionsfråga	Ja/Nej	Vår kommentar
Har landstingsstyrelsen i förvaltningsberättelse bedömt genomförd verksamhet i förhållande till fullmäktiges övergripande mål?	Nej	Landstingsstyrelsen redovisar uppgifter som finns i de övriga styrelserna och nämndernas årsrapporter. För landstingets tre stora nämnder redovisas måluppfyllelsen för enskilda mål. Resultatet av dessa bedömningar finns summerade i en tabell. Landstingsstyrelsen gör dock inga bedömningar om de redovisade resultaten är tillräckliga i förhållande till fullmäktiges övergripande mål.
Kan landstingsstyrelsen med hjälp av redovisningen i förvaltningsberättelsen verifiera dessa bedömningar?	Nej	För flera av styrelserna och nämnderna saknas tillräckligt utvecklade underlag. För dessa styrelser och nämnder saknas uppgifter i årsredovisningen som verifierar bedömningar av måluppfyllelser.
Har landstingsstyrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer för år 2014?	Nej	<p>Positivt är att landstingsstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, nämnden för funktionshinder och habilitering m.fl. i hög utsträckning följt upp sina resultat med hjälp av mätbara mål. Flera av övriga styrelser och nämnder saknar dock mätbara mål i tillräcklig utsträckning.</p> <p>En annan brist är att landstingsstyrelsen inte gör egna bedömningar av styrelser och nämnders måluppfyllelse.</p>

4.1 Rekommendationer

Vi rekommenderar landstingsstyrelsen att:

- Verka för att övriga styrelser och nämnder säkerställer att samtliga av deras mål är mätbara och uppföljningsbara.
- Fortsätt arbetet med att utveckla redovisningen av måluppfyllelsen i årsredovisningen. Bedömningarna ska kunna verifieras med hjälp av att resultat redovisas i förhållande till mätbara mål. Redovisningen av måluppfyllelsen ska göras i relation till fullmäktiges mål.
- Gör egna bedömningar av i vilken grad övriga styrelser och nämnder uppfyllt fullmäktiges övergripande mål.
- Säkerställ att det finns formellt beslutade regler och rutiner som beskriver hur arbetet med årsredovisningen ska gå till.

Umeå den 15 april 2016

Richard Norberg
Certifierad kommunal revisor